

Må vi se DIN STANDARD?

ISO 12647-2 er navnet på en omdiskuteret standard på arkoffset og heatset. Michael Abildgaard fra Den Grafiske Højskole giver her et bud på, hvad standarden kan bruges til, og hvorfor han mener, at den vil blive udbredt.

Af Michael Abildgaard, (map@dgh.dk)

Interessen for ISO 12647-2 er stigende i både Danmark og mange andre europæiske lande. Det gælder ikke mindst i Tyskland, hvor GA's tyske søsterorganisation anbefaler, at alle prøvetryk skal indeholde en kontrolstrip og være fremstillet i overensstemmelse med ISO 12647-2.

Men også de tyske kunder stiller krav om, at trykkerierne producerer tryksager efter standarden. Det har medført, at mere end 200 tyske grafiske virksomheder nu har ladet sig officielt "ISO 12647-certificere", for at kunne bevise over for kunderne, at de kan producere i en international kvalitet.

I Danmark er denne tendens også begyndt. Heatset-trykkerierne var de første, der implementerede standarden, primært fordi de har udenlandske kunder. Men også trykkerier som fx Scanprint, Nørhaven, P. J. Schmidt og PrinfoHobro er med på bølgen. For et år siden blev Scanprint således det første danske trykkeri, som lod sig produkt-certificere i henhold til ISO 12647-2. På kundesiden er reklamebureauet En-Vision blot én af de kunder, som kræver, at der trykkes efter ISO 12647-2.

Standardisering som følge af globalisering

Årsagen til den stigende interesse for ISO 12647-2 skal findes i den kendsgerning, at

alle virksomheder i dag er påvirket af globaliseringen.

I den grafiske branche er det blevet almindeligt at handle på tværs af grænser, og hver uge får vi reklametryksager ind ad døren, som er trykt i udlandet. Føtex-avisen, Bilka-avisen, Kvickly-avisen og IdéNyt er blot nogle eksempler på udenlandsk producerede tryksager.

I 2005 blev der købt tryksager i udlandet for 2,59 mia. kr., mens der blev solgt tryksager for 1,96 mia. kr. til udlandet. Den samlede værdi af den danske handel med tryksager på tværs af grænser udgjorde således ca. 4,55 mia. kr. i 2005. Det globale grafiske marked er en realitet.

Kunderne får nye vaner

Når de danske kunder handler i udlandet, lover de udenlandske trykkerier, at tryksagerne produceres i overensstemmelse med international standard/kvalitet.

Mange af de udenlandske leverandører har den fordel, at de er startet "forfra". De har købt nyt og moderne produktionsudstyr og har ikke gamle, indgroede vaner, der forhindrer dem i at gå nye veje. Så når det drejer sig om at forsikre de danske kunder om, at kvaliteten bliver god, er det mest nærliggende at henvise til, at der

produceres efter ISO 12647-2.

Efterhånden som kunderne er blevet vant til at købe tryksager i udlandet, begynder de at stille samme krav til de danske leverandører, så alle virksomhedens tryksager kommer til at fremstå ensartede. Kunderne ønsker både, at trykket "skal ligne prøvetrykket", at alle tryk i oplaget "skal være ens", og at den aktuelle tryksag "skal ligne" alle de øvrige tryksager, som kunden tidligere har fået produceret.

Flere danske trykkerier melder om et stigende antal kunder, der er begyndt at

Hvad er ISO 12647-2?

ISO 12647-2 er en standard inden for arkoffset og heatset.

Standarden tilhører en hel familie af grafiske standarder, som fortæller, hvilke kvalitetskrav der skal være opfyldt, når der fremstilles film, plader, prøvetryk og tryk, og hvilke tolerancer der er acceptable. Ligesom der er en særlig standard for arkoffset og heatset, findes der også ISO 12647-standarder for fx coldset avisrotation og serigrافي.

Standardiseret tryk: kunde krav eller ej?

Vil ISO 12647 blive et reelt krav fra kunderne?
Og hvor hurtigt vil det ske?

Kommentar fra GA:

I den grafiske branche både i Danmark og Europa er der forskellige opfattelser af, hvilken rolle ISO 12647 vil spille i fremtiden. Det er i hvert fald, hvad GA kan konstatere på nuværende tidspunkt.

Opfattelserne hænger ofte sammen med, hvilket marked virksomheden opererer i, og hvilke trykteknikker der anvendes. Og om virksomheden anvender certificeret trykning som middel til at differentiere sig på markedet.

I dag er det de færreste trykkerier, som bliver mødt med et specifikt krav om standardiseret trykning. Men det er GA's vurdering, at ISO 12647 er kommet for at blive, og at markedets interesse for standarden vil stige i fremtiden. Det gælder især inden for magasiner og reklametryksager – og blandt de kunder, der handler globalt.

Kendskabet til ISO 12647 blandt kunderne er nemlig stigende. Og flere steder indgår det allerede i dialogen med kunderne og som et redskab til at optimere workflowet.

Det er især som et internt redskab, at GA ser en åbenlys fordel ved ISO 12647. Det vil først og fremmest sikre, at der leveres en ensartet og klart defineret kvalitet. Det vil også medføre en hurtigere produktionstid med færre fejl til gavn for både kunder, virksomhed og miljøet, hvis det ellers implementeres effektivt.

Implementering er dog ikke helt uproblematisk. Vi ved, at der er virksomheder i Danmark, der så sjældent producerer efter standardens krav, at det er et fordyrende element, når de endelig skal gøre det.

Samtidig er det vanskeligt at fastslå, i hvor høj grad standarden er implementeret i den daglige produktion.

I dag er over 200 tyske virksomheder ISO 12647-certificeret. Men ifølge GA's tyske søsterorganisation, BundesVerband Druck und Mediens, egne analyser arbejder kun omkring 20 af virksomhederne 100 pct. efter standarden og bruger den som redskab til løbende forbedringer.

stille specifikke krav om, at der kan leveres tryksager, som er i overensstemmelse med international standard, og enkelte kunder nævner direkte ISO 12647-2.

Kunderne vil have lighed og ensartethed - på tværs af grænser - uden nogen form for særtilpasning til specifikke trykkerier. Det betyder, at al farvestyring og farvejustering skal foregå i prepressafdelingen – ikke ved trykmaskinen – og at der skal være kontrol og standardisering af alle processer.

Samme ICC-profil

Det betyder også, at kunderne er utilfredse med at skulle have et helt bibliotek af trykmaskinspecifikke ICC-profiler (filer, som beskriver et produkts farveprofil) fra alle deres leverandører, som de fra ordre til ordre skal tage stilling til at anvende. Kundernes ønske er, at de blot kan anvende den samme ICC-profil til alle deres ordrer, uanset hvor ordren skal produceres, og af hvem den skal produceres.

Og det er nu blevet muligt, fordi European Color Initiative (ECI) i samarbejde med FOGRA har udarbejdet en serie-trykstest, som er udført i overensstemmelse med ISO 12647. Ud fra denne trykstest har de fremstillet nogle "Standard-ICC-profiler" (fx ISOUncoated.icc), som frit kan downloades fra deres hjemmeside.

Disse "Standard-ICC-profiler" er samtidig blevet implementeret i programmer som fx Photoshop, InDesign og QuarkXpress som erstatning for de tidligere de facto-standardprofiler, Euroscale. Men når kunderne begynder at konvertere deres filer med disse "Standard-ICC-profiler", bliver tryksagen jo kun korrekt, hvis trykkeriet efterfølgende også producerer den i overensstemmelse med ISO 12647-2, som ECI & FOGRA gjorde, da man udførte den trykstest, som førte til ICC-profilerne.

Samme "Standard-ICC-profiler" anvendes i stigende grad til fremstilling af digitale prøvetryk, og også i dette tilfælde vil tryk og prøvetryk kun komme til at ligne hinanden, når trykket overholder ISO 12647-2.

Men alle disse krav om ensartethed og lighed kan kun gå i opfyldelse, hvis man får alle trykmaskiner i verden til at producere "ens".

Og det er netop dét, der er formålet med ISO 12647-2. Selv om det lyder utopisk, så er det faktisk teknisk muligt, men det kræver, at alle krav i ISO 12647-2 overholdes.

En ledelsesstrategisk beslutning

Langt hovedparten af GA's ca. 630

medlemsvirksomheder står i øjeblikket over for denne udfordring. Det er i første omgang en ledelsesstrategisk beslutning i de enkelte virksomheder og dernæst en teknisk implementering af ISO-standardens specifikke tekniske krav.

Problemet for de danske grafiske virksomheder er dog, at både det tekniske personale og produktionslederne faktisk er trådt et trin ned af kompetencestigen med udbredelsen af ISO 12647-2. I øjeblikket har de færreste i branchen de kvalifikationer, der skal til for at gennemføre denne standardisering og til at arbejde med de krav, der skitseres.

Teoretisk set er det dog ikke så vanskeligt. Alle trykkerier kan i princippet begynde i dag:

1. Gå ind på ISO's hjemmeside **www.iso.org**
2. Download ISO 12647-2:2004 & ændringstillægget ISO 12647-2:2004/Amd 1:2007. Pris: 112 CHF (schweizerfranc)
3. Læs og forstå standarden (det er kun ca. 20 A4-sider)
4. Omstil produktionen, så den er i overensstemmelse med ALLE de tekniske krav, der omtales i standarden
5. Anvend standard-ICC-profiler i stedet for egne maskinspecifikke ICC-profiler til både prøvetryk og pladefremstilling
6. Tryk!

Men så nemt går det naturligvis ikke i praksis. Der er altid slanger i Paradis.

Standarden er for det første meget vanskelig at forstå (sprogligt og teknisk). Og når forståelsen er på plads, viser det sig, at der fx skal anvendes kolorimetri i stedet for densitometri, at man skal få alle trykmaskiner til at trykke med samme punktbredning, og at dette kun kan gøres ved tryktests, trykkurve-opmålinger, implementering af tonkorrektionskurver i RIP'en, og så skal der muligvis købes nye trykfarve-serier etc.

Konsekvenserne er altså meget omfattende - både de tekniske og ledelsespolitiske. ■